Valiokunnan mietintö TaVM 13/2026 vp─ HE 61/2026 vp

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähkömarkkinalain 65 b §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähkömarkkinalain 65 b §:n muuttamisesta (HE 61/2026 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:
- hallitussihteeri Daniela Karlsson, työ- ja elinkeinoministeriö
- vanhempi asiantuntija Marko Juslin, Fingrid Datahub Oy
- asiantuntija Olli Taipale, Energiateollisuus ry
- edunvalvontapäällikkö Jari Nykänen, Paikallisvoima ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:
- Elenia Oy

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:
- Helen Oy
- Kuluttajaliitto ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sähkömarkkinalakia. Esityksen mukaan markkinapohjaista loppukäyttäjän kuormanohjausta ja kuormanohjauspalvelujen käyttöönottoa koskevaa säännöstä muutettaisiin.

Esityksen pääasiallisena tavoitteena on turvata riittävä kuormanohjaustoiminnallisuuden toimeenpanoaika toimialalle.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.9.2026.

Valmis
5.1

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksessä ehdotetaan sähkömarkkinalain 65 b §:ää muutettavaksi siten, että jakeluverkonhaltijan on mahdollistettava markkinapohjaisen kuormanohjauksen käyttöönotto viimeistään 1.6.2027 mennessä. Kyse on markkinapohjaista loppukäyttäjän kuormanohjausta ja kuormanohjauspalvelujen käyttöönottoa koskevan sääntelyn soveltamisaikataulun lykkäämisestä, jonka tarkoituksena on varmistaa toimialalle riittävä aika sääntelyn täytäntöönpanoon.

Ehdotus liittyy sääntelyyn, joka mahdollistaa siirtymisen jakeluverkonhaltijan toteuttamasta kuormanohjauksesta markkinapohjaiseen kuormanohjausmalliin. Markkinapohjaisessa mallissa loppukäyttäjä itse valitsee, kuka hänen kulutustaan ohjaa, ja jakeluverkonhaltijan tehtäväksi jää teknisten edellytysten mahdollistaminen. Jakeluverkonhaltijoita velvoitetaan mahdollistamaan markkinapohjaisen kuormanohjauksen toteuttaminen etämittauslaitteiston kautta.

Nyt tarkasteltava muutos on luonteeltaan tekninen ja koskee säännöksen voimaantuloa, ei sen asiallista sisältöä. Lykkäyksen taustalla on asiaa koskevan asetustasoisen sääntelyn, niin sanotun mittausasetuksen, valmistelun viivästyminen, mikä on vaikeuttanut toimialan mahdollisuuksia ryhtyä säännöksen täysimääräisen soveltamisen edellyttämiin toimenpiteisiin nykyisessä säädetyssä aikataulussa. Valtioneuvoston asetuksella on tarkoitus täsmentää markkinapohjaisen kuormanohjauksen teknisiä seikkoja, kuten kuormanohjausrajapinnan toiminnallisuutta ja toteutustapaa. Talousvaliokunta pitää tärkeänä saattaa mittausasetuksen valmistelu loppuun mahdollisimman pian.

Markkinapohjaista kuormanohjausta koskevan sääntelyn voimaantulon lykkäys on perusteltu myös markkinapohjaiseen kuormanohjausmalliin siirtymisen jakeluverkkoyhtiöille, sähkönmyyjille ja muille sähkömarkkinatoimijoille aiheuttamien tietojärjestelmä- ja prosessimuutostarpeiden vuoksi. Sääntely vähentäisi käyttöönottoon liittyvää kohtuutonta aikataulupainetta ja mahdollistaisi porrastetun käyttöönoton: toimijat, joilla on valmiudet ottaa käyttöön markkinapohjainen kuormanohjaus jo ennen 1.6.2027, voivat tehdä näin 1.9.2026 lähtien. Ehdotus mahdollistaa kuormanohjausrajapinnan käyttöönoton edellyttämien teknisten ja toiminnallisten toimenpiteiden toteuttamisen hallitusti ja johdonmukaisesti.

Talousvaliokunta pitää saamansa selvityksen perusteella hallituksen esitykseen sisältyvää lakiehdotusta perusteltuna ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa sen hyväksymistä muuttamattomana.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Talousvaliokunnan päätösehdotus:

> *Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 61/2026 vp sisältyvän lakiehdotuksen.*

Valiokunnan mietintö TaVM 13/2026 vp

Helsingissä 19.5.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

varapuheenjohtaja Pauli Aalto-Setälä kok
jäsen Kaisa Garedew ps
jäsen Lotta Hamari sd
jäsen Hilkka Kemppi kesk
jäsen Timo Mehtälä kesk
jäsen Matias Mäkynen sd
jäsen Mikko Ollikainen r
jäsen Oras Tynkkynen vihr
jäsen Heikki Vestman kok
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok
jäsen Johannes Yrttiaho vas
varajäsen Ville Kaunisto kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Lauri Tenhunen